

Ο ΤΣΑΡΟΣ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Εις τὸ Ρέϊγκιπ, πρόσπειο τοῦ Λονδίνου, ὁ Ἄρθουρ Ράνκ ἦταν καθηγητὴς καὶ διευθυντὴς ἑνὸς κατηχητικοῦ σχολεῖο. Ὁ Ράνκ ἔλεγε τοὺς μαθητὰς «τὰ παιδιὰ του» καὶ τοὺς ἐσχολάζε τὴ βίβλο. Παρὰ τὸ ὕψιλό τοῦ ἀνάστημι (1.83), τὸ σεβαστὸ τοῦ βάρους (95 κιλά) καὶ τὴν μεγάλη βουρβανική του μύτη δειγνὰ εὐφραδείας καὶ κύρους, δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι ἦταν ἐξαιρετικὰ ἀγαπητὸς κατηχητὴς. Ἐκανε μάλλον τοὺς μαθητὰς του νὰ πλῆττουν. Ἄλλὰ «τὰ παιδιὰ του» ἤξευραν ὅτι ἦταν πολὺ πλούσιος, τρομακτικὰ πλούσιος καὶ τὸ γόητρο τῆς μεγάλης περιουσίας του ἀντικαθίστα ἔλα τὰ ἄλλα.

—Ὁ ἄνθρωπος, ἔλεγε ὁ Ράνκ, ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη: τὸ σῶμα του, τὸ πνεῦμα του, τὴν ψυχὴ του. Ὅλοι ἀσχολοῦνται ἐξαιρετικὰ μὲ τὸ σῶμα τους λίγο μὲ τὸ πνεῦμα τους καὶ καθόλου μὲ τὴν ψυχὴ τους.

Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη, ὁ Ράνκ ἀπιστρέφει τὸν κινηματογράφο. Εἶχε μάθει μὲ εὐλακρῆ φρίκη οἱ σὲ κάθε Ἄγγλο πὸ πηγαίνει στὴν ἐκκλησίαν ἀντιστοιχοῦν δέκα πὸ πηγαίνουν στὸν κινηματογράφο. Ὁ Ράνκ δὲν ἐπιγιναι ποτὲ ὁ ἴδιος στὸν κινηματογράφο καὶ τὸν ἐγνώριζε μόνο ἐξ ἀκοῆς. Καὶ τῶς ἀπὸ τὶς πολλὰ σκέψεις πὸ ἔκαμε ἐπὶ τοῦ ἔχθρου αὐτοῦ τῆς ψυχῆς τοῦ ἦλθε (μὴ Κυριακὴ τοῦ 1928, ἐνῶ εὐρίσκειτο στὸ κατηχητικὸ του σχολεῖο) μὴ ἰδέα.

Ἡ ἰδέα ἦταν ἀπλή: ὁ κινηματογράφος δὲν ἦταν παρὰ μὴ τεχνικὴ καὶ ἕνα μέσον. Ἐδὼ ἠπρεποῦσε τὸν Μαομάνδ. θὰ ἤμποροῦσε νὰ ὑπερητῆση καὶ τὸ Θεό. Τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα θὰ ἦσαν ἀποτελεσματικώτερα ἂν προσέθεταν τὴν πειστικότητα τῆς Εἰκόνας τῆς δυνάμει τοῦ Λόγου.

Ὁ Ράνκ ἐνοικίασε λοιπὸν ἕνα στοῦντο καὶ κα προσέλαβε καλλιτέχνας γιὰ νὰ γυρίσουν ταινίες θρησκευτικὰς, μορφωτικὰς καὶ διδασκαλικὰς.

Πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων, ἡ Ἄγγλιτ ἐδέχθη μὲγάλου κτύπου μαθίνοντας ὅτι ἡ «Ὀντεον Θῆατρ Γκρούπ» ἡ κινηματογραφικὴ ἐταιρεία τοῦ Ἄρθουρ Ράνκ, εἶχε χάσει 4.646.000 λίρες τὸ 1948, ὅτι διέκοπτε σχεδὸν ἐντελῶς τὴν παραγωγή τῆς καὶ ἔτι ζητοῦσε ἀπὸ τὴν Ἐργατικὴ κυβέρνησιν νὰ τῆς ἀποδώσει ἕνα μέρος τῶν ἐκατομμυρίων λιρῶν πὸ τῆς εἶχε ἀπομυζήσει ὑπὸ μορφὴν φόρων. Ἡ ἀποτυχία αὐτὴ δὲν ἦτο ἀποτυχία ἑνὸς ἀνθρώπου, ἀλλ' ἑνὸς ἔθνους, διότι χάρις εἰς τὸν Ράνκ ὁ ἀγγλικὸς κινηματογράφος εἶχεν ὕψωση τὸ ἀνάστημά του ἐναντὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ.

Τὴν Κυριακὴ ἐκεῖνη τοῦ 1928, ὁ Ράνκ εἶχεν ἐμπλακῆ εἰς ἕνα μηχανισμό ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲν ἤμποροῦσε πλέον νὰ ξεφύγῃ. «Ὅταν ἐρτῆαια μίαν ταινίαν γιὰ τὰ παιδιὰ μου — λέγει ὁ ἴδιος — ἀναγκάσθηκα νὰ ἀγοράσω μὴ αἰθουσα γιὰ τὴν προβολὴ τῆς. Καὶ ἔτσι οἰγὰ - οἰγὰ, γαρ νὰ τὸ καταλάβω ἀγόρασα ὀλόκληρο τὸν ἀγγλικὸ κινηματογράφο».

Στὴν ἀρχὴ ὁ Ράνκ ἱδρύσει τὴν «Ἐταιρεία Θρησκευτικῶν Ταινιῶν». Οἱ κινηματογραφικοὶ ἐπιχειρηματίαι δὲν ἐδέχοντο νὰ ἀγοράσουν τὶς μορφωτικὰς καὶ θρησκευτικὰς ταινίες, γιατί ἔλεξαν δὲν «θὰ ἀδειάσουν οἱ αἰθουσα». Εἰς ἀπάντησιν, ὁ Ράνκ ἀγόρασε τὶς αἰθουσα. Ἀπέκτησεν ἔτσι 309 αἰθουσα καὶ κατόπιν ὅλλες 202. Ἡ αὐτοκρατορία Ράνκ ἤρχιζε νὰ ἀνατέλλει.

Τὴν αὐτοκρατορίαν αὐτὴν ὁ Ράνκ τὴν ἐθεμελίωσεν στὸ τρόφιμο τὸ πλέον ἀπαραίτητο γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου: τὸ ἀλεύρι. Ὁ πάππος τοῦ Ράνκ ἦταν ἰδιοκτήτης ἑνὸς ἀνεμόμλου. Ὁ πατέρας του, ὁ Τζῶν Ράνκ, εἶχε περάσει ἀπὸ τὸν ἀνεμόμλο στὸν ἀποκλινητο μύλο καὶ ἔβησσε στὸ ἐπίπεδο τοῦ μεγάλου καπιταλισμοῦ. Πέθανε τὸ 1943 σὲ ἡλικία 89 ἐτῶν. Ὁ Ἄρθουρ δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ μάθῃ ὀρθογραφία καὶ οἱ σπουδὲς του ἦσαν τὸσον ἀνεπτυχέαι, ὥστε ὁ πατέρας του τὸν ἐπῆρε ἀπὸ τὸ σχολεῖο καὶ τὸν ἔκαμε ὑπάλληλο στὶς ἐπιχειρήσεις του, βάζοντάς του νὰ δουλέη 13 ὥρες ἡμερησίως. Ἀργότερα τὸ ἐνεπιστεύθη ἕνα κλάδο τῆς «Ράνκ Λίμιτεν», ὁποῖος κατεσκεύαζε γλυκὰ καὶ ποτινγες. Ὁ Ἄρθουρ Ράνκ ἔβασσε πολλὰ χρήματα, ἀλλὰ τὰ ἐισοδήματα τῆς πατρικῆς ἐπιχειρήσεως ἦταν τεράστια καὶ ὁ πατὴρ Ράνκ ἔγραφε τὶς ζήμετις στὴ στήλῃ τῶν ἐξόδων ἐκαπεδῆσεως τοῦ Ράνκ οἰοῦ.

Ἀκόμη καὶ σήμερ τὸ Ἄρθουρ Ράνκ βροῖζεται στερεώτατα στὸ ἀλεύρι. Μοιράζει τὴν βραστοπριότητα του μεταξὺ τῶν μύλων του καὶ τῶν στοῦντο. Μαζὶ μὲ τὸν μεγαλύτερο ἀδελφὸ του Τζαίημς Ράνκ, ἐρασιτέχνη καὶ μανιῶδη φιλιππο, ἔχουν τὸν ἐλεγχὸ τῆς Ράνκ Λίμιτεν. Ὁ μεγάλος ἀδελφός ἔχει 1.791.380 μετοχὰς ἀξίας 1 1/2 ἔκατ. λιρῶν, καὶ ὁ Ἄρθουρ 957.267 μετοχὰς ἀξίας 776.594 λιρῶν.

Ὁ Ἄρθουρ Ράνκ δὲν ἠρέκασθαι εἰς τὸ νὰ γίνῃ ὁ μεγαλύτερος κινηματογραφικὸς ἐπιχειρηματίας τῆς Ἄγγλιας, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ γίνῃ καὶ ὁ μεγαλύτερος παραγωγός. Κατεβρόθύσεν ὅλες τὶς δευτερεύουσες ἐπιχειρήσεις. Τὸ 1945, ἡ αὐτοκρατορία τοῦ Ράνκ ἀνεπροσώπευε τὰ 70% τοῦ ἀγγλικοῦ κινηματογράφου, ὁποῖος ἦτο ἡ ἔβδωμο κατὰ σειρά σπουδαιότητος βιομηχανία τῆς Μ. Βρετανίας. Μόνον ὁ Ἀλέξαντερ Κόρνα κατάρθασε νὰ μείνῃ ἀνεάρτητος.

Φυσικὰ δὲν μποροῦσε πλέον νὰ γίνῃ λόγος περὶ θρησκευτικῶν ταινιῶν. Ἄλλὰ ὁ Ράνκ προσπαθεῖ ἀκόμη καὶ τῶρ νὰ προσανατολιζῆ τὶς ταινίες του πρὸς ὀριζόμενες μορφές, στὶς ὁποῖες διακρινεται τὸ ἠθικὸ περιεχόμενο — ταινίες τυπικῶς βρετανικὰς.

Ὁ Ράνκ προσεπάθησε νὰ κτυπήσῃ τὸ Χόλλυγουντ στὸ τόπο του. Ἡ Ἀμερικὴ, Πολλὰς του ταινίες ἐγνώρισαν ἐπιτυχίες («Ὁ Ἄμλετ» ἀπέδωσε 3.250.000 δολλάρια καὶ τὰ «Κόκκινα Παπούσια» 2.200.000), ἀλλὰ τὸ Μπρόντγουοιαλ δὲν εἶναι ἡ Ἀμερικὴ. Τὸ κοινὸ τοῦ Τοπέκα αὐτοῦ Κάνονος ἦτο τὸ Ἄλμπουκερκε στὸ Νέον Μεξικὸ δὲν μπορεῖ νὰ συνηθίσει τῶν τρόπους καὶ τὴν προφορὰ τῶν Ἄγγλων ἡθοποιῶν.

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὁ Ράνκ ἔθεωρετὸ ὁ δευτέρος κατὰ σειράν πλουσιώτερος ἄνθρωπος τῆς Ἄγγλιας, μὲ περιουσίαν 150 ἐκατομμυρίων λιρῶν. Πρῶτος ἔθεωρετὸ ὁ δοῦτ Ὀυεστμίνστερ. Οἱ ἐζήμετις τὸν κινηματογραφικὸν του ἐπιχειρήσεων δὲν ἐκλόισαν τὴ θέσι αὐτὴ τοῦ Ράνκ, ὁποῖος παραμένει ὁ μεγαλύτερος Ἄγγλος ἐπιχειρηματίας τοῦ κινηματογράφου.

«Θέλοντας μεμιάς νὰ ἐχαριστήσῃεις ὅλους, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κάνειαι συμβιβασμοῦς, ἀλλὰ στὰ ζητήματα τῆς τέχνης ὁποῖος κάνειαι συμβιβασμοῦς εἶναι βεβαίαι πὸς γρήγορα θὰ ἀποληρονηθῆι» Richard Wagner

«ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ»